

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ДЖАЗУ»**

“Мистецтво джазу”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ.

Дисципліна «Теорія джазу» спрямована на формування у студентів системних знань про специфіку музичної мови джазу та практичних навичок її застосування у виконавській і творчій діяльності. Програма охоплює вивчення основних елементів музичної структури: будови інтервалів і акордів, ладових систем та принципів функціональної гармонії. Значну увагу приділено ритміці та метриці як провідним чинникам стилю джазу. У курсі розглядаються методи аналізу джазових стандартів, особливості бібопу як теоретичної системи, принципи гармонізації мелодії та основи аранжування для малих ансамблів (комбо). Окремими темами подано вивчення модального джазу та сучасних напрямів, що дозволяє студентам усвідомити еволюцію джазової мови від класичних форм до новітніх тенденцій. Практична складова курсу передбачає виконання творчих завдань, аналіз нотних і аудіо прикладів, а також формування навичок імпровізації, що забезпечує комплексний розвиток майбутнього музиканта.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3. Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4. Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5. Здатність демонструвати професійні навички уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ організаційно-творчій діяльності.

СК 6. Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми).

СК 8. Здатність оперувати професійною термінологією.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 6, Курси II — IV, Семестри III — VIII, загальний обсяг — 180 годин, з них аудиторних — 109 годин, самостійних — 71 години.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Теорія джазу» є формування розуміння основ джазової теорії: ладово-гармонічної мови, ритмічних моделей, форм, структур та стилістики джазової музики. Надання аналітичного інструментарію для осмислення джазової імпровізації, композиції та аранжування.

Практичне застосування теоретичних знань у створенні аранжувань для малих і великих ансамблів, ре-гармонізації мелодії, традиційній гармонізації, а також ознайомленню з сучасними концепціями в джазовій композиції.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 1. Спілкуватися державною мовою усно і письмово в процесі навчання та виконання завдань.

РН 4. Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 5. Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6. Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8. Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9. Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13. Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15. Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНИЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Навчальна дисципліна «Теорія джихаду» є вибірковою та вивчається з другого курсу і є складовою циклу професійної музично-теоретичної підготовки. Для її засвоєння необхідні базові знання у сфері музичної термінології, навички гри на інструменті, читання нотного тексту та виконання елементарних диктантів.

Дисципліна забезпечує підґрунтя для таких фахових предметів, як «Аналіз музичних творів», «Ансамблевий клас», «Імпровізація», «Аранжування», а також для вибірових компонентів освітньої програми («Фортепіано», «Композиція»). Опрацювання курсу формує розуміння ладо-гармонічної організації джазової музики, основ ритміки та метрики, принципів гармонізації та аранжування.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Теорія джазу» реалізується у вигляді практичних занять, лекційно-практичних демонстрацій та самостійної роботи студентів. У процесі навчання застосовуються такі напрями роботи: вивчення інтервалів, акордів та ладових систем; засвоєння принципів функціональної гармонії; аналіз ритмічних і метричних структур; розбір джазових стандартів; ознайомлення з бібопом та модальним джазом як теоретичними системами; гармонізація мелодій; практичні основи аранжування для малих ансамблів (комбо); слуховий та аналітичний розбір музичного матеріалу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

- Метод ансамблевого та групового навчання – відпрацювання теоретичних положень у колективному виконанні;
- Метод стилістичного та жанрового аналізу – вивчення характерних рис різних етапів розвитку джазу (свінг, бібоп, модальний джаз, сучасні напрями);
- Метод слухової ідентифікації (атрибуції) – визначення гармонічних послідовностей, ритмічних моделей та ладових структур на слух;
- Аналітично-репродуктивний метод – застосування знань у процесі аналізу джазових стандартів та відтворення їх у власних практичних завданнях;

- Метод творчої інтерпретації та імпровізації – формування індивідуального виконавського стилю через гармонізацію, варіювання та імпровізацію;
- Сенсорно-моторний метод – розвиток координації слухового сприйняття та інструментального виконання.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Теорія джазу» будуються на основі програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача фахової передвищої освіти та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру протягом перших років навчання здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка програми іспиту підсумкової атестації. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни «Теорія джазу» передбачає проведення поточного, семестрового та підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється через виконання практичних завдань під час занять та самостійної роботи студентів. До поточного контролю входить: виконання вправ на ритміку, написання акордів за назвою та навпаки, гармонізація мелодій, а також практичне виконання вправ на фортепіано. Результати роботи студентів перевіряються викладачем у встановлені терміни. Семестровий контроль проводиться наприкінці кожного семестру з метою оцінювання рівня засвоєння матеріалу. Він включає виконання самостійної роботи та створення аранжування для малого ансамблю (комбо) або біг-бенду відповідно до тематики курсу. Підсумковий контроль визначає загальний рівень опанування дисципліни та базується на сукупності виконаних протягом курсу практичних і творчих завдань. Оцінювання охоплює результати поточного та семестрового контролю, що дозволяє комплексно визначити рівень засвоєння знань і навичок з джазової теорії.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») Курс передбачає аудиторну та самостійну роботу. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо

порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Music Theory for the 21st–Century Classroom — University of Puget Sound, Kevin MacLeod. 2022. New York, USA. 97 p.
2. Nick Homes 84 bebop licks. 2020. USA. 115 p.
3. Scott Reeves, Tom Walsh — Creative Jazz Improvisation. 2023. 137 p.
4. FiloBass: A Dataset and Corpus Based Study of Jazz Basslines Xavier Riley, Simon Dixon. 2023. New York, USA. 97 p.
5. Jazz Theory Workbook: From Basic to Advanced Study Dariusz Terefenko. 2020. Boston, USA. 79 p.

Додаткова:

1. David Baker's How to Play Bebop. Vol. 1–3. Alfred Music, USA, 1983–1990. 137 p.
2. The Real Book. Vol. I–III. Hal Leonard Corporation, USA, 2004. 153 p.
3. Harris Barry. Exploring the Diminished. Barry Harris Publications, USA, 1985. 90 p.
4. Berklee College of Music. Berklee School of Music Book. Berklee Press, Boston, USA, 2000. 115 p.
5. Aebersold Jamey. Jazz Handbook. Jamey Aebersold Jazz, USA, 1992.
6. Carter Ron. Building Jazz Bass Lines. Hal Leonard Corporation, USA, 1998. 127 p.
7. Nelson Oliver. Patterns for Improvisation. Jamey Aebersold Jazz, USA, 1967. 90 p.
8. Lowery Robert. Method for Jazz Improvisation. Advance Music, Germany, 1995. 153 p.
9. Priestley Brian. Front Line: Jazz Piano Solos. Wise Publications, London, UK, 1982. 119 p.
10. Lowery Robert “Boysie”. Method for Jazz Improvisation. Advance Music, Rottenburg, Germany, 1995. 80 p.
- Davis Miles. Miles: The Autobiography. Simon & Schuster, New York, USA, 1989. 75 p.

11. Werner Kenny. Effortless Mastery: Liberating the Master Musician Within. Jamey Aebersold Jazz, USA, 1996. 134 p.
12. Harris Barry. The Barry Harris Approach to Improvisation. Barry Harris Publications, USA, 1991. 129 p.
13. Parker Charlie. The Charlie Parker Omnibook. Hal Leonard Corporation, USA, 1978. 75 p.
14. Slonimsky Nicolas. Thesaurus of Scales and Melodic Patterns. Coleman-Ross Co., New York, USA, 1947. 149 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Jazz Standards (www.jazzstandards.com) – база даних джазових стандартів із транскрипціями та аналізами.
2. Collier, J. The Making of Jazz. URL: <https://www.scribd.com/document/HYPERLINK>